

Aluehallintovirasto

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Sosiaali- ja terveydenhuoltoyksikkö

PÄÄTÖS

LSAVI/3470/05.07.03/2014

LSAVI/2212/05.07.05/2015

2.12.2015

turku n ä h o

Saap.
Anl. 07-12-2015
Dno 8028 - 2015
12027 - 2014
32

Turun kaupunginhallitus

ASIA

Hoitoon pääsy perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa

ASIAN VIREILLETULO JA HANKITUT SELVITYKSET

LSAVI/3470/05.07.03/2014

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen selvityksen (30.10.2014) mukaan Turun kaupungin erikoissairaanhoidossa osa potilaista oli jonottanut hoitoon pääsyä yli 6 kuukautta. THL:n selvityksen mukaan silmätautien potilaista 7,8 % (58 henkilöä) jonotti hoitoon pääsyä yli 6 kuukautta. Psykiatrian potilaista 5,8 % (14 henkilöä) jonotti hoitoon pääsyä yli 6 kuukautta.

Tämän johdosta Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 24.11.2014 päivätyllä kirjeellä pyytänyt Turun kaupungin erikoissairaanhoidoa antamaan selvityksensä asiassa.

Turun kaupungin hyvinvointitoimialan toimialajohtaja Riitta Liuksa on 18.12.2014 Lounais-Suomen aluehallintovirastoon saapuneella kirjeellä antanut selvityksen, jonka mukaan silmätautien osalta jonon syynä oli silmälääkärivaje, johon oli puututtu. Silmälääkärin työvoima oli lisääntynyt 3:sta 3,2:een. Lisäksi oli palkattu ylimääräinen sairaanhoitaja sekä lääkärit ovat tehneet lisätöitä. Tämän osalta aluehallintovirastolla ei ollut enää päätöksessään 9.6.2015 enää huomautettavaa.

Psykiatrian yleispoliklinikalla 12 lääkäristä puuttui edelleen viiden lääkärin työpanos. Kuitenkin poliklinikalle tulleiden läheteiden määrä oli lisääntynyt. Korjaavina toimenpiteinä lääkäreiden palkkatasoa oli nostettu

ja lääkärrien rekrytointia tehostettu. Lääkäreiden ostopalveluja ilmoitettiin lisättävän huomattavasti. Näiden lisäksi oli käynnistetty hoitoketjun kehittämishanke ja pidettiin oletettavana, että yhteispäivystyksen yhteyteen tuleva psykiatrinen päivystys tulisi tehostamaan päivystystoimintaa.

Tämän johdosta aluehallintovirasto varasi Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle mahdollisuuden vastineen antamiseen vedoten terveydenhuoltolain 51 §:ään, jonka mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteuttavassa erikoissairaanhoidossa hoito on aloitettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Vastine aluehallintovirastoon saapui 10.4.2015.

Aluehallintovirasto antoi 9.6.2015 päivätyllä päätöksellä Turun kaupungille määräyksen saattaa perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettava erikoissairaanhoido psykiatrian alalla terveydenhuoltoalain 51 § 2 momentin mukaiseksi. Päätöstä oli noudatettava 90 päivän kuluessa ja toimitettava selvitys aluehallintovirastoon 31.10.2015 mennessä. Selvitys saapui 7.10.2015.

LSAVI/2212/05.07.05/2015

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen selvityksen (30.4.2015) mukaan Turun terveyskeskuksessa oli erikoissairaanhoidossa enemmän kuin neljä potilasta per 10 000 asukasta jonottanut hoitoa yli kuusi kuukautta.

Aluehallintovirasto pyysi asiassa selvityksen, joka saapui 7.10.2015 aluehallintovirastoon. Selvityksestä käy ilmi, että psykiatrian erikoisalalla, joka oli selvityksen kohteena, ei enää lokakuussa tapahtunut hoitotakuun ylitymistä.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen viimeisin selvitys on kuvaus 31.8.2015 tilanteesta. Tässä selvityksessä näkyy edelleen Turun terveyskeskuksen hoitotakuun ylittyminen psykiatrian erikoisalalla. Koska Turku on jo asiasta kattavasti kuultu, ei aluehallintovirasto näe syytä lähettää enää tässä vaiheessa asiasta uutta selvityspyyntöä.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Perustelut

Perustuslain (731/1999) 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, jälj. potilaslaki) 3 §: n 1 momentin mukaan jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus ilman syrjintää hänen terveydentilansa edellyttämään terveyden- ja sairaanhoitoon niiden voimavarojen rajoissa, jotka kulloinkin ovat terveydenhuollon käytettävissä.

Potilaslain 3 §: n 2 momentin mukaan potilaalla on oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Hänen hoitonsa on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan.

Kansanterveyslain (28.1.1972/66) 2 § 2 momentin mukaan aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo kansanterveystyötä toimialueellaan. Kansanterveyslain 5 § mukaan kunnan on pidettävä huolta kansanterveystyöstä sen mukaan kuin tässä laissa tai muutoin säädetään tai määrätään.

Terveydenhuoltolain 51 §:n 2 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito tulee järjestää potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa ja perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Terveydenhuoltolain 54 §: n mukaan jos kunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta.

Kansanterveyslain 43 §:n 1 momentin mukaan, jos kansanterveystyön järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain tai terveydenhuoltolain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kieltää välittömästi. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan tai laitteen käyttö kielletään.

Kansanterveyslain 44 §:n mukaan, jos kansanterveystyön ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain tai terveydenhuoltolain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettelyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, voivat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto antaa kunnalle tai kuntayhtymälle tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle viran- tai toimenhaltijalle huomautuksen vastaisen varalle.

Arviointi

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on seurannut Turun kaupungin erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyä. Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 30.10.2015 antaman viimeisimmän selvityksen mukaan syyt psykiatrian alan hoitotakuun ylittymisestä ovat olleet sekä teknisiä, että resurssipulasta johtuvia. Tekniset virheet selittävät 23 tapausta syyskuussa 2015. Virhe johtui Pegasos potilastietojärjestelmän tietokantaan satunnaisesti virheellisesti tallentuvasta tilastotiedosta; lähete ei todellisuudessa kuulu hoidon saatavuuden seurannan piiriin.

Selvityksen mukaan todellisia hoidon saatavuuden ylityksiä tapahtui syyskuussa enää 3 kappaletta. Selvityksen mukaan poliklinikalla on tehostettu hoitoketjua ja uusia lääkäreitä on hankittu ostopalveluna, minkä ansiosta

uusia hoitotakuun ylityksiä ei käytännössä enää tule. Lisäksi terveysasemille on esitetty vuodelle 2016 perustettavaksi 6 lisävakanssia mielenterveys- ja päihdetyön tehostamiseen.

Aluehallintovirasto toteaa, että seurattuaan nyt Turun kaupungin erikoissairaanhoidon toimintaa, on Turun kaupunki ryhtynyt toimenpiteisiin sen osalta, että erikoissairaanhoidon pystyttäisiin järjestämään lain edellyttämällä tavalla. Selvityksistä käy ilmi, että tilanteeseen on reagoitu lain edellyttämällä tavalla ja tarvetta uhkasakon asettamiseen määräyksen tehostamisena ei näin silloin ole.

Päätös

Aluehallintovirasto toteaa, että asia ei tällä hetkellä anna aihetta enempiin toimenpiteisiin, mutta korostaa, että se tulee seuraamaan tilanteen kehittymistä vuonna 2016 ja edellyttää, että Turun kaupunki toimittaa aluehallintovirastolle 30.6.2016 selvityksen erikoissairaanhoidon tilanteesta perusterveydenhuollossa nimenomaan psykiatrian erikoisalalla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ei saa hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 § 1 momentin perusteella hakea muutosta valittamalla.

LISÄTIEDOT

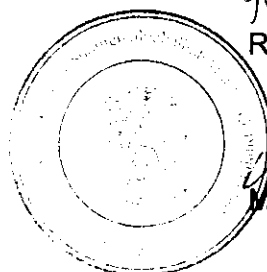
Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Minna Luotonen p.0295 018 310.

Lääninlääkäri

Ruut Virtanen

Ylitarkastaja

Minna Luotonen

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätöksen saaja Turun kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta

Suoritemaksu Maksuton päätös

Tiedoksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto